

Göçün Nedenleri

— berberce · 07 Ocak 2026

Sayısal derslere göre sözel derslerde daha başarılıydım öğrencilik yıllarımda. Okumayı, yazmayı sever; her konuda kompozisyon yazmaktan hoşlanırdım. Ezberim de güçlüydü; çünkü sözel dersler—her ne kadar önerilmese de—ezbere dayanır. Tarihteki binlerce savaşın nedenlerini ve sonuçlarını, felsefe kuramlarının temsilcilerini, psikolojide bazı hastalıkların tanımlarını ve geometrideki formülleri başka nasıl öğreneceksiniz? Lisede fizik, üniversite de ise istatistik korkulu rüyam olmuştu. Nüfus konusu, coğrafya dersinde en çok sevdiğim konuydu. Öğretmenimiz tahtaya şekiller çizer ve madde madde anlatmaya başladılar:

“Çocuklar, nüfusun ana sebepleri şunlardır:

Ekonomik nedenler: İşsizlik, daha iyi iş ve gelir imkânı arayışı, toprak yetersizliği, sanayileşme ve şehirleşme, tarımda makineleşme. En yaygın göç sebebidir.

Sosyal nedenler: Eğitim olanaklarının yetersizliği, sağlık hizmetlerine ulaşma isteği, daha iyi yaşam koşulları arayışı, aile birleşmeleri.

Siyasi nedenler: Savaşlar, iç karışıklıklar, baskıcı yönetimler, siyasi istikrarsızlık, terör.

Doğal (çevresel) nedenler: Deprem, sel, kuraklık, erozyon, iklim değişikliği.

Kültürel nedenler: İnanç özgürlüğü arayışı, gelenek ve yaşam tarzı uyumsuzlukları, etnik ayrımcılık, kan davası.

Eğitim ve teknoloji nedenleri: Üniversite eğitimi, araştırma ve bilimsel çalışmalar, teknolojik gelişmelere yakın olma isteği.”

Okulu bitirdiğimde benim için ayrılık çanları çalmaya başlamıştı; çünkü baba mesleği olan çiftçiliği yürütmenin bir anlamı kalmamıştı. Mazot pahalıydı ve kaldırdığımız mahsul masrafları karşılamıyordu. Zaten babamın tarlası da dağlık kesimdeydi; hem köye uzaktı hem de sadece buğday ve arpa ekilirdi. Traktörümüz de yoktu; komşulardan yardım isterdik, bu da masraflı olurdu.

Göçün ne demek olduğunu okul sıralarında değil, yirmili yaşlarımda elime valizimi alıp Manavgat'ın yolunu tutunca çok iyi anladım. Bir yanda gözü yaşlı anam, bir yanda doğduğum topraklar, bir yanda sessizce gidişimi izleyen yufka yürekli babam; bir yanda belirsizlik, bir yanda ise yeni umutlar... Allah'ıma binlerce şükürler olsun ki ailemin yüzünü kara çıkarmadım. Asgari ücretle çalıştım; tuvalet temizledim,

bulaşık yıkadım ve kazandığım paranın yarısını sürekli babama gönderdim. Hiç gözümde yok; hepsi helal hoş olsun...

Bir gün bu dünyadan da göçüp gideceğiz...

Tüm aldıklarımızı ve kazandıklarımızı burada bırakarak...